

Deutsche Gesetzliche
Unfallversicherung

BG BAU

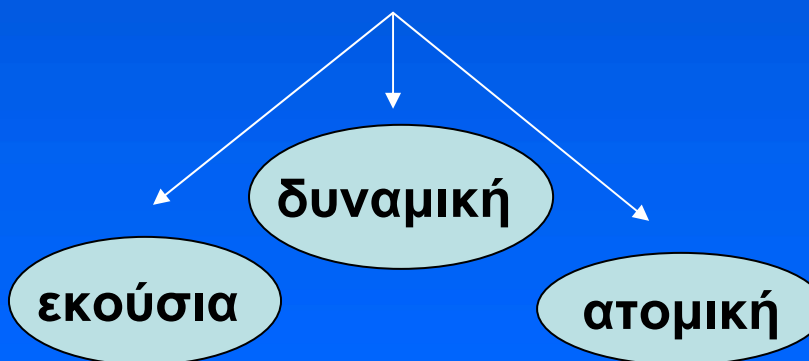
ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Ενδυνάμωση του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας καθώς και του ευρύτερου δημόσιου τομέα και των ιδιωτικών επιχειρήσεων, με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας στους τομείς των κατασκευών, των εξορυκτικών βιομηχανιών και των λιμενικών εργασιών.

Αρ.Συμβ.: CY2005/17/643.03.01.01

ΜΑΘΗΣΗ

- Μάθηση ≠ Εκπαίδευση
- Φυσική και συνεχής ανάγκη
- **Διά βίου**
- Προέρχεται από τη συνεχή εμπειρία
- Προξενεί *εκούσιες και σχεδόν μόνιμες αλλαγές* στα συναισθήματα και στα πρότυπα δράσης και σκέψης
- Η **πραγματική μάθηση** = απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων

ΔΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΜΑΘΗΣΗ

«Πρέπει» να μάθω!

θέλω να μάθω;

μπορώ να μάθω;

Άρα είμαι «δεκτικός»;

Η δεκτικότητα:

συμβάλλει στην
αποτελεσματική μάθηση

καθορίζεται από την ιδιαίτερη κατάσταση:
ηλικία, φύλο, προσωπικότητα,
επαγγελματική και οικογενειακή φάση,
κοινωνικές υποχρεώσεις κλπ.

Θα είναι ο ενήλικος καλός δέκτης της μάθησης ;

από τι εξαρτάται?

- τη φάση της ζωής του (οικογενειακής & επαγγελματικής)
- τις αντοχές του
- τους επιδιωκόμενους σκοπούς του
- το ενδιαφέρον του για το σχετικό πρόγραμμα
- τον τυχόν αρνητισμό του για νέες αξίες και αντιλήψεις
- την αίσθηση που έχει για την ποιότητα του προγράμματος
- την πειθώ ενός κατάλληλου εκπαιδευτή, που θα τον ευαισθητοποιήσει, παρακινήσει, εμπυχώσει και θα κεντρίσει το ενδιαφέρον του

Π
α
ρ
α
κ
ί
ν
η
σ
η

ΠΑΡΑΚΙΝΗΣΗ

ενεργοποίηση

+

ενθάρρυνση

κατεύθυνση, συγκράτηση
μέσα στην εκπαιδευτική διαδικασία

Ο εκπαιδευτής = η κρίσιμη «κινητήρια δύναμη»

πώς

παρακινεί ο εκπαιδευτής τους εκπαιδευόμενους?

- **προσαρμόζεται** στις ιδιαιτερότητες και ανάγκες του εκπαιδευόμενου,
- **θέτει ξεκάθαρους στόχους**,
- **ενισχύει τις κινητήριες για τη μάθηση δυνάμεις** (π.χ αυτοπεποίθηση, αναγνώριση, υπευθυνότητα),
- **εξαλείφει τις ανασταλτικές για τη μάθηση δυνάμεις** (π.χ ακατάλληλες συνθήκες εκπαίδευσης, λανθασμένες μέθοδοι διδασκαλίας, κακές σχέσεις μέσα στην εκπαιδευόμενη ομάδα).

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

- ολοκληρωμένες προσωπικότητες με άποψη
- ευρύ φάσμα εμπειριών, αξιών και εδραιωμένων προκαταλήψεων και στάσεων, που δύσκολα μεταβάλλουν
- εκούσια εμπλοκή στην εκπαίδευση
- κατασταλαγμένες προθέσεις και στόχοι
- υψηλές προσδοκίες και συγκεκριμένες απαιτήσεις από το πρόγραμμα

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

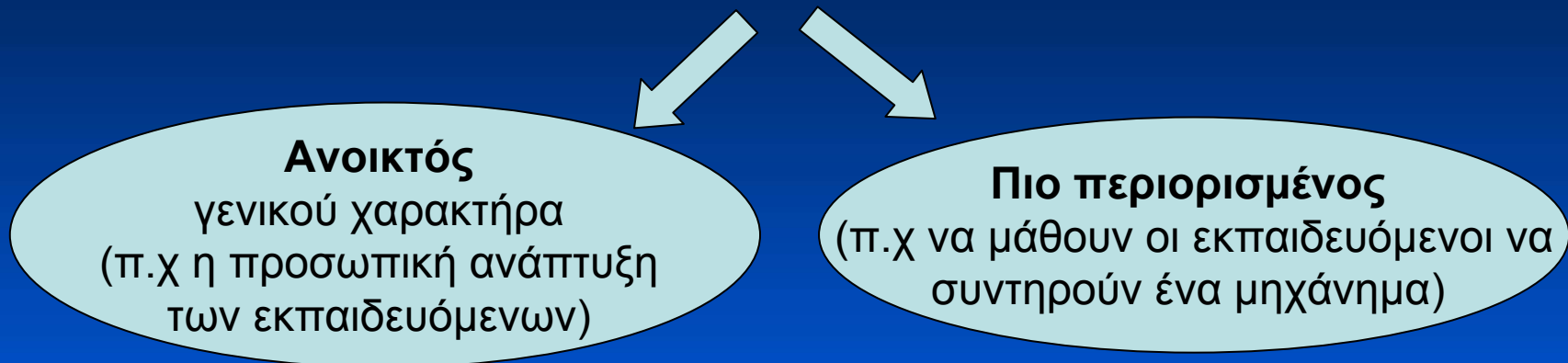
- ✓ απαίτηση αντιμετώπισης από τον εκπαιδευτή ως υπεύθυνων ανθρώπων
- ✓ απαίτηση ανοικτού διαλόγου και αμφίδρομης επικοινωνίας
- ✓ τάση για ενεργητική συμμετοχή
- ✓ επιθυμία κατάθεσης προσωπικών εμπειριών
- ✓ ήδη διαμορφωμένοι προτιμώμενοι τρόποι μάθησης
- ✓ μάθηση μέσα από μίμηση, κατανόηση και ουσιαστική (εμπειρική και πρακτική) εφαρμογή

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

- ✓ δυσκολία απομνημόνευσης και αποστήθισης
- ✓ αναλογική σκέψη βασιζόμενη στους συνειρμούς που υπαγορεύει η εμπειρία τους
- ✓ αντιμετώπιση εμποδίων όπως: χαμηλή αυτοεκτίμηση, έλλειψη αυτοπεποίθησης και άγχος για την τελική ανταπόκριση στις απαιτήσεις της εκπαίδευσης και φόβος της κριτικής, της αποτυχίας ή της γελοιοποίησης
- ✓ ανάπτυξη μηχανισμών παραίτησης ή άμυνας με τη μορφή αντιρρήσεων, υπεκφυγών ή επιθετικότητας

ΣΚΟΠΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Αρχικός σκοπός = γενικός στόχος ενός προγράμματος

Ο σκοπός να ορίζεται **ξεκάθαρα** και **συγκεκριμένα**
ώστε:

- ο να συμμετάσχουν περισσότεροι ενδιαφερόμενοι
- ο να είναι αποτελεσματική η μάθηση
- ο εκπαιδευτής να επιλέγει κατάλληλες εκπαιδευτικές τεχνικές, υλικά & μεθόδους
- οι εκπαιδευόμενοι κι ο εκπαιδευτής να κάνουν σωστή αξιολόγηση του προγράμματος

ΠΕΔΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ

Ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα επιδιώκει ένα γενικό σκοπό,
αλλά και **ειδικότερους στόχους**

βάσει αυτών

αναλύεται σε επιμέρους διδακτικές ενότητες – πεδία μάθησης
Η ορθή σχεδίαση του προγράμματος και ο σωστός εκπαιδευτής
ενηλίκων:

- επιλέγει αντικείμενα μάθησης σύμφωνα με τις ανάγκες των εκπαιδευόμενων
- οδηγεί τους εκπαιδευόμενους από:
 - το πιο απλό στο πιο σύνθετο
 - το γνωστό στο άγνωστο
 - το θεωρητικό στο πρακτικό
 - τα εμπειρικά βιώματα στη διατύπωση κανόνων και στην εξαγωγή συμπερασμάτων και συνεπώς από το ειδικότερο στο γενικότερο.

ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Σε κάθε μάθημα η **«στοχοθεσία»** παίζει σημαντικό παιδαγωγικό ρόλο, καθώς:

- καθησυχάζει τον εκπαιδευόμενο, ώστε να ξέρει τι και γιατί το κάνει
- επιτρέπει στον εκπαιδευόμενο να παρακολουθεί ενεργά
- ο εκπαιδευόμενος περιμένει ένα γενικότερο πλαίσιο αναφοράς, όπου θα εντάξει όσα ήδη ξέρει κι όσα πρόκειται να μάθει.

Επίπεδα στόχων

- ❖ Επίπεδο γνώσεων
- ❖ Επίπεδο ικανοτήτων
- ❖ Επίπεδο στάσεων

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βήματα

- 1° Διαμόρφωση μιας πρώτης εικόνας για τους εκπαιδευόμενους μέσα από συγκέντρωση πληροφοριών
- 2° Διαμόρφωση εικόνας για το ίδιο το πρόγραμμα
- 3° Καθορισμός των στόχων σύμφωνα με τις συνθήκες και τις απαιτήσεις του προγράμματος, αλλά και το επίπεδο των εκπαιδευόμενων:
- 4° Ετοιμασία και διαμόρφωση του χώρου εκπαίδευσης

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Ο συνολικός χώρος όπου διεξάγεται ένα πρόγραμμα πρέπει να προσφέρει:

άνεση χρήσης

αισθητική αρτιότητα

ατμόσφαιρα μάθησης

ανάπτυξη συνεργασίας

δυνατότητα εφαρμογής

αναψυχή και εστίαση

Στην αίθουσα διδασκαλίας προσέχουμε:

ΕΙΔΗ ΔΙΑΤΑΞΗΣ ΜΙΑΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ

- διάταξη σχολικής τάξης
- θεατρική διάταξη
- διάταξη συμβουλίου
- διάταξη ανοιχτού κύκλου
- διάταξη ομαδικής συνεργασίας
- διάταξη παραλληλόγραμμου - σχήματος Π

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

Βασικά «**εποπτικά μέσα**» σε ένα χώρο διδασκαλίας

- Πίνακας κιμωλίας ή μαρκαδόρου
- Χαρτοπίνακας (flip chart)
- Αντικείμενα προς επίδειξη
- Παραστάσεις
 - ✓ Έτοιμα ή προκατασκευασμένα βοηθητικά μέσα
- Εκπαιδευτικά βοηθήματα σε γραπτή μορφή

ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Μέθοδοι-τεχνικές εκπαίδευσης
που ενισχύουν την ενεργητική συμμετοχή

- ❖ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
- ❖ ΣΥΖΗΤΗΣΗ
- ❖ ΕΠΙΔΕΙΞΗ
- ❖ ΚΑΤΑΙΓΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ
- ❖ ΑΣΚΗΣΕΙΣ
- ❖ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ (CASE STUDY)
- ❖ ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΡΟΛΩΝ

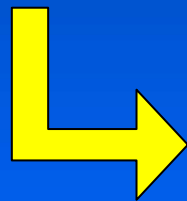
□ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ

□ ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

□ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΑΠΟ ΕΙΔΙΚΟ

□ Η ΑΥΤΟΚΑΤΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΜΑΘΗΣΗ

□ ΕΙΣΗΓΗΣΗ

Απλή - Εμπλουτισμένη

ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ

- α) Να μην υπερβαίνει τα 20' και να ακολουθεί ένα ρυθμό σύμφωνο με τις ιδιαιτερότητες των εκπαιδευόμενων.
- β) Να διατηρεί με διάφορους «συμπληρωματικούς» τρόπους (υποστήριξη από οπτικοακουστικά μέσα, έντυπα, ασκήσεις, παρεμβάσεις, εργασία σε ομάδες, ερωτήσεις-απαντήσεις, συζήτηση) το ενδιαφέρον των εκπαιδευόμενων χτίζοντας συνεχώς γέφυρες επικοινωνίας.
- γ) Να είναι διαρθρωμένη προσεκτικά σε 3 μέρη (εισαγωγή, κύριο μέρος, επίλογο) δίνοντας ιδιαίτερη πάντα προσοχή στην καλή χρήση του προφορικού λόγου και της «γλώσσας του σώματος» του εκπαιδευτή.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

Στόχος → *Δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης, αμοιβαιότητας και συνεργασίας.*

Βήματα

- 1) Γνωριμία εκπαιδευτή κι εκπαιδευόμενων:**
 - Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει τον εαυτό του.
 - Οι εκπαιδευόμενοι αυτοσυστήνονται ή παρουσιάζουν ο ένας τον άλλον με την τεχνική της **συνέντευξης** ανά δυάδες.
- 2) Ενημέρωση των εκπαιδευόμενων για το αναλυτικό περιεχόμενο, την εκπαιδευτική μεθοδολογία και τη γενικότερη οργάνωση του προγράμματος.**
- 3) Ξεκάθαρη στοχοθεσία του προγράμματος και του συγκεκριμένου μαθήματος.**
- 4) Εξήγηση προς τους εκπαιδευόμενους ότι ο ρόλος του εκπαιδευτή θα είναι αυτός του καθοδηγητή, εμπυχωτή και συντονιστή.**

- 5) Συνειδητοποίηση από τους εκπαιδευόμενους ότι κατά την εκπαιδευτική διαδικασία θα κληθούν να συμμετάσχουν ενεργητικά και δυναμικά.
- 6) Διερεύνηση του επιπέδου των σχετικών με το πρόγραμμα εμπειριών, γνώσεων κι ικανοτήτων των εκπαιδευόμενων.
- 7) Διαπίστωση των στάσεων και διαθέσεων των εκπαιδευόμενων απέναντι στο πρόγραμμα και συζήτηση θεμάτων που ενδεχομένως να προκαλούν ανησυχία, αρνητισμό ή επιφυλάξεις, ώστε σταδιακά να αισθανθούν πιο άνετα.
- 8) Διαπραγμάτευση μεταξύ εκπαιδευτή και ομάδας (στο μέτρο του δυνατού και των δεδομένων δυνατοτήτων) του τρόπου συνεργασίας τους και λειτουργίας του προγράμματος και κατάληξη σε μια συμφωνία ικανοποιητική για όλους:
το «εκπαιδευτικό συμβόλαιο».

Ο «ΝΕΟΣ» ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΕΧΕΙ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΟ ΡΟΛΟ

- ❖ δεν κυριαρχεί, αλλά συντονίζει και συμβουλεύει
- ❖ μπορεί να αμφισβητεί τις μη λειτουργικές πρακτικές και τις αντιλήψεις των εκπαιδευόμενων, αλλά δεν ακυρώνει την αυτοεκτίμησή τους
- ❖ δείχνει σεβασμό στην ενηλικότητα των εκπαιδευόμενων και στις ιδιαιτερότητες που φέρει πίσω της
- ❖ αξιοποιεί τις ήδη υπάρχουσες γνώσεις κι εμπειρίες της ομάδας
- ❖ δείχνει στους εκπαιδευόμενους πώς να κάνουν πράγματα, αλλά και τους εμπυχώνει να τα κάνουν οι ίδιοι μαθαίνοντας μέσα από την ενεργό συμμετοχή

Ο «ΝΕΟΣ» ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΕΧΕΙ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΟ ΡΟΛΟ

- ❖ παραμένει ανοικτός στο να μαθαίνει κάτι καινούργιο μέσα από κάθε συναλλαγή του με την ομάδα σε κάθε φάση της εκπαίδευσης.

Συνεπώς συνεξελίσσεται με την ομάδα που εκπαιδεύει.

- ❖ ο ρόλος του μεταβάλλεται συνεχώς και η συμπεριφορά του προσαρμόζεται διαρκώς ανάλογα με την εκπαιδευτική ομάδα. Άλλοτε ηγέτης, εισηγητής, σχεδιαστής, οργανωτής, συντονιστής ή σύμβουλος κι άλλοτε διαμεσολαβητής, παρακινητής, υποκινητής, εμπνευστής ή εμπυχωτής.

ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

Ο τρόπος δράσης και συμπεριφοράς της εκπαιδευτικής ομάδας επηρεάζει το «κλίμα» της τάξης και οδηγεί τον εκπαιδευτή στην επίδειξη ανάλογης συμπεριφοράς.

- Η δυναμική της ομάδας τροφοδοτείται από τα χαρακτηριστικά των μελών της: το φύλο, την ηλικία, τη μόρφωση, την προσωπικότητα, το επάγγελμα, το πολιτισμικό και κοινωνικό επίπεδο, καθοριστικούς παράγοντες και για τη συνοχή της.**

ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

- ❑ **Σύνθεση ανομοιογενής** (χωρίς πολλά κοινά σημεία αναφοράς, κοινή γλώσσα ή κοινή συνείδηση) *συνεπάγεται μικρή συνοχή* και μέλη που συνήθως δεν εντάσσονται στη διαδικασία, δεν ενσωματώνονται λειτουργικά στο σύνολο, δε συμβάλλουν με έργο και προτάσεις κι αποπροσανατολίζουν τη διαδικασία με αντιπαραθέσεις μεταξύ τους συχνά πάνω σε θέματα χωρίς σημασία.
- ❑ **Σύνθεση ομοιογενής** *συνεπάγεται συνοχή ικανοποιητική*, και μέλη που λειτουργούν συλλογικά με πνεύμα ομαδικό, φιλικό και εύθυμο, συμμετέχουν ενεργητικά, συνεργάζονται αποδοτικά, συμβάλλουν στη μάθηση με την κατάθεση των προσωπικών τους βιωμάτων, εμπειριών, συναισθημάτων και γνώσεων και προάγουν τη μαθησιακή διεργασία.

ΡΟΛΟΙ

που κάποια μέλη της ομάδας αναλαμβάνουν αυτοβούλως ή ασυνείδητα και υποστηρίζονται από σχηματοποιημένες χαρακτηριστικές συμπεριφορές:

- ο ηγέτης του έργου ο ειδικός
- ο γραμματέας
- ο συνεχώς ερωτών
- ο ηγέτης της ομάδας
- ο αξιολογητής
- ο συναισθηματικός υπεύθυνος
- ο γελωτοποιός
- ο εμπυχωτής
- ο αμφισβητίας ή αντιρρησία
- ο ιδιαίτερος

«Αξιολόγηση»:

διαδικασία απόδοσης αξίας σε αντικείμενο, μέσο, αποτέλεσμα ή πρόσωπο εφαρμόζοντας συγκεκριμένα κριτήρια & μεθοδολογία.

Αρχική

«από πού ξεκινάω & πού θέλω να πάω»;

Ενδιάμεση

«από πού ξεκίνησα & πού έφτασα ως τώρα»;

Τελική

«ποιούς στόχους έβαλα & πού έφτασα τελικά»;

Βάσει του αποτελέσματος ενεργοποιείται η συμπληρωματική

«διαδικασία ανατροφοδότησης»

Σκοπός → η επανεξέταση κι η αναθεώρηση όλων των παραγόντων της εκπαιδευτικής διαδικασίας, έτσι ώστε να δίνεται η δυνατότητα παρέμβασης για συνεχή βελτίωση του προσφερόμενου εκπαιδευτικού έργου.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΜΙΑΣ ΚΑΛΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1ο επίπεδο	Αντιδράσεις των προσώπων που εμπλέκονται στο πρόγραμμα σε σχέση με την πραγματοποιηθείσα εκπαίδευση.
2ο επίπεδο	Οι νέες γνώσεις, η τεχνογνωσία που κατέκτησαν οι εκπαιδευόμενοι κι οι αλλαγές συμπεριφοράς που αντιστοιχούν στους παιδαγωγικούς στόχους.
3ο επίπεδο	Η χρήση των κεκτημένων γνώσεων αποτελεσματικά στην πράξη.
4ο επίπεδο	Τα αποτελέσματα που έφερε η χρήση των γνώσεων αυτών.
5ο επίπεδο	Συνέπειες έμμεσες, απρόβλεπτες ή ανατρεπτικές, όπως στη λειτουργία της επιχείρησης.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- 1) Ερωτηματολόγια (διαφόρων ειδών) συχνά βασισμένα πάνω σε κλίμακες αξιολόγησης.
- 2) Παρατήρηση επεισοδίων εκπαιδευτικής συνάντησης και συμπλήρωση «φύλλων παρατήρησης».
- 3) Μαγνητοφώνηση εκπαιδευτικής συνάντησης μετά τη συναίνεση των εκπαιδευόμενων και χρήση των «φύλλων παρατήρησης» και των κλιμάκων αξιολόγησης.
- 4) Βιντεοσκόπηση εκπαιδευτικής συνάντησης μετά τη συναίνεση των εκπαιδευόμενων και χρήση των «φύλλων παρατήρησης» και των κλιμάκων αξιολόγησης.
- 5) Συνέντευξη από τους εκπαιδευόμενους.
- 6) Διάφορα τεστ επιτυχίας και εξετάσεις των εκπαιδευόμενων.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗ

- ❖ Προάγει την ανατροφοδότηση.
- ❖ Γίνεται με αυτοαξιολόγηση ή αξιολόγηση που πραγματοποιούν οι εκπαιδευόμενοι.
- ❖ Επικεντρώνεται στις εξής παραμέτρους:
 - Στην εξειδίκευσή του πάνω στο θέμα.
 - Στην ικανότητά του να το παρουσιάζει.
 - Στην ικανότητά του για επικοινωνία.
 - Στο προσωπικό στυλ διδασκαλίας (αυτοπροβολή, αυτοπεποίθηση, τόνος φωνής, οργανωτική ικανότητα, ανάπτυξη της αλληλεπίδρασης και της επανατροφοδότησης).
 - Στα στοιχεία που φανερώνουν την κατάλληλη προετοιμασία του πάνω στο διδακτικό αντικείμενο και τον τρόπο διδασκαλίας.

- Στο σαφή καθορισμό των στόχων του.
- Στην ενημέρωσή του γύρω από ειδικότερα θέματα που αφορούν τους εκπαιδευόμενους.
- Στη δομή του μαθήματος (ρυθμός μάθησης, επίπεδο, βαθμός συσχέτισης με τις ιδιαιτερότητες των εκπαιδευομένων).
- Στο σαφή καθορισμό κάθε σταδίου μαθησιακής διεργασία.
- Στο σχεδιασμό των διδακτικών ενοτήτων.
- Στις εκπαιδευτικές τεχνικές του.
- Στην παρακίνηση των εκπαιδευόμενων για ενεργητική συμμετοχή κι εμπλοκή στη μαθησιακή διεργασία και στη διαδικασία αξιολόγησης.
- Στις σχέσεις του με τους συμμετέχοντες.
- Στα εκπαιδευτικά αποτελέσματα.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ

Βοηθά τους εκπαιδευόμενους να μετρήσουν ο ίδιοι την πρόοδό τους και να πληροφορηθούν άμεσα τα αποτελέσματα της δουλειάς τους.

Εδώ αξιολογούνται:

- Η φύση της ομάδας.
- Η αλληλεπίδραση μεταξύ των μελών της.
- Οι προσδοκίες, οι προθέσεις κι η σαφήνεια των στόχων τους.
- Το είδος του έργου που παράγουν κατά τις ομαδικές συναντήσεις, αλλά κι ενδιάμεσα.
- Οι ερωτήσεις που κάνουν, ως ένδειξη της επαφής τους με το νέο υλικό.
- Το κατά πόσο συμμετέχουν στη διαδικασία αξιολόγησης.